Redactiunea, Administratiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Biróurĭ de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas, Succursale de Roumanie*; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 272. Braşov, Mercurĭ 11 (23) Decemvre 1896.

## Duşmanii Românismului în Bucovina.

De un timp încóce suflă în Bucovina érăşĭ un vênt rece şi fórte neprietinos pentru causa Românilor, locuitorĭ băştinaşĭ ai acestei ţerişóre. A ajuns a fi şi în colónele „Gazetei Bucovinei“ permanentă rubrica uneltirilor de tot felul în contra Românismului, şi acum de curênd s'a dat espresiune tristelor stărĭ de lucrurĭ în Bucovina chiar şi în parlamentul central din Viena.

Astădĭ Rutenii tinerĭ, protegiaţĭ de Polonii dela putere, sunt instrumentele, de carĭ se folosesc cei ce voesc sĕ distrugă elementul român din Bucovina. In timpul din urmă s'a accentuat o luptă fórte înverşiunată a acestor Rutenĭ în contra Românilor.

Situaţiunea de faţă cu uneltirile ei în contra Românismului, carĭ în Bucovina, pe lângă caracterul naţional, iau în mare parte şi un caracter confesional, ni-o înfăţişéză unul din vechii noştri corespondenţĭ cu vii colorĭ în următórele:

**Din Bucovina**, Decemvre 1896.

Graţiă presiunei de sus, care are de scop de-a stêrpi orĭ-ce suflare românéscă în Bucovina, precum şi pe de altă parte firei Românului de-a nu se strica cu nimene, am ajuns de-a trăi într'o eră, când rutenismul face progrese minunate în acéstă ţéră. Satele dela Nistru până la Prut, al căror pământ este îngrăşat de sângele strămoşilor noştri, adĭ sunt perdute pentru naţiunea română. Numai numele lor şi al locuitorilor ne mai spun, că sunt românescĭ.

Cine-i causa? — va întreba istoria şi va scrie, va scrie ruşine pe fruntea celora, carĭ au contribuit, direct seu indirect, spre stêrpirea unui neam, care e chiămat spre ceva mai mare, decât a peri spre a face loc acelora, carĭ erau în agonia morţii şi nicĭ nu meritau o sórte mai bună, decât de-a fi striviţĭ sub piciorul Polonului mândru.

Dér ce folos! când Românilor din Bucovina li-a fost ursit de sórte de-a avé episcopĭ şi preoţĭ bunĭ pentru slavă şi muls, ér nu spre a-şĭ pune şi sufletul pentru oile sale cuvêntătóre. Peirea ta Israile se precipită din tine! Elementul românesc, neprimind sucurs de nicăirĭ, uitat de vlădică şi sfinţĭ, a trebuit sĕ cedeze valurilor rutene, ce veniau căutând hrană'n ţéră séu se aduceau cu boii spre-a lucra lanurile boerilor, carĭ băteau apoi banii în cărţĭ şi le împrăştiau pe alte plăcerĭ.

Toţĭ mazurii, carĭ au venit din Galiţia în ţéră, nu s'au mai întors înapoi, ci au rĕmas, s'au însurat cu fete române şi, fiind ei în maioritate, au rutenisat tóte satele boerescĭ dela Nistru până la Prut. Un fenomen deosebit este, că rutenisarea se lăţesce mai întâiŭ peste satele boerescĭ séu peste satele de pe fondul religionar, unde posesorii, de regulă evrei, îşĭ aduc servitorĭ din Galiţia, făcêndu-se aşa indirect motorĭ ai rutenisării.

Indată ce un sat românesc începe a-şĭ pierde caracterul sĕu românesc, emisarii Uniei, Rutenii tinerĭ, înfiinţéză în el aşa numitele *cetalnia*, adecă cabinet de lectură. Cabinetele de lectură rutene apoi lucră mai departe pentru de-a stêrpi orĭ ce embrion de românism în sufletul fiecărui mazil, séu ţĕran român, şi-i preface pe ómenĭ de a-şĭ schimba la urmă şi legea. Şi lor li-i uşor a lucra, căcĭ Rutenii sunt protegiaţĭ de Polonĭ, ér aceştia direg destinele naţiunilor în Austria, dincóce de Leita.

Polonii protegiéză pe Rutenĭ credênd, că aceştia li sunt avantgarda de cucerire în acest petec de pământ, ce trebue salvat pentru o Poloniă mare. Rutenii şi adecă Rutenii tinerĭ în frunte cu Barvinski şi Vachnanin, lacheii grofilor polonĭ în Galiţia, dau poruncĭ în Bucovina uniaţilor: Viniţchi, Smalstocki şi ortodoxilor feciorĭ de preoţĭ, crescuţĭ şi 'ngrăşaţĭ cu prescurĭ românescĭ, Pihuléc şi Popovicĭ. Aceştia lucră pe viéţă, pe mórte, de-a face Rutenĭ şi din petri şi fiind ei în consiliul şcolar al ţerii, tóte le succed. Probe ne aduce „Gazeta Bucovinei“ în de ajuns de năsdrăvăniile acestei *avantgarde* de *lachei* polonĭ, carĭ împlinind poruncile stăpânilor, urmăresc pe nesimţite alte planurĭ.

Şi de ce se nu facă aşa? Urmăresc şi viséză stăpânii lor Polonia mare, de ce sĕ nu viseze şi ei de-un imperiu rutén ucrainic? Pe când însĕ Polonia nu póte fi mare cât timp colosul dela Nord este în vigóre, Rutenii tinerĭ cred a fi făcut un pas inainte spre a întemeia un stat rutén ucrainic avênd de capitală Chievul.

Şi acest pas îl cred ei a-l avé în fonetică. A scrie tóte cum audĭ şi a rumpe orĭ-ce relaţiunĭ cu etimologia, acésta însémnă după mintea lor a fi făcut un pas mai departe. Şi l'au şi făcut. S'au lăpădat de etimologiă şi cu ajutorul Polonilor, adecă a Guvernului austriac, au întrodus fonetica în şcólele poporale din Galiţia şi Bucovina. Guvernul a fost tras pe sfóră, pentru-că Rutenii tinerĭ i-au dis, că numai aşa se pot Rutenii scutura de Rusia, décă se vor lăpăda de etimologiă. Guvernul a credut şi a dat poruncă, ca cărţile scrise în mod fonetic sĕ se introducă prin şcolĭ, ér cele scrise etimologic sĕ se elimineze.

Acésta însĕ nu era de ajuns, le trebuia şi un gimnasiu rutén fonetic în Bucovina şi guvernul marinimos li-a stat ca la poruncă şi li-a durat unul în Cernăuţĭ, pe când *jaloba* Românilor, ce au dus'o în proţap deputaţii românĭ la Viena cu iscăliturĭ de prin satele românescĭ, nicĭ n'a fost băgată în sémă. Gimnasiul s'a creat, dér nu s'a adeverit vorba românéscă „lac sĕ fiă, bróscĕ sunt“, căcĭ n'a prea venit mult *poşedic* rusesc la gimnasiu, cu tóte că toţĭ învĕţătorii rutenĭ căpĕtase *poruncă aspră sub rĕspundere personală* dela Cernăuţĭ, ca sĕ aducă cât mai mulţĭ şcolarĭ la gimnasiul rutén. Nu sciu cum s'au rectificat, destul, că n'au venit cât şi cum s'a plănuit şi ce-a venit este material prost, căcĭ Ruténul dela natură este bătut cu maiul la cap.

Ce era de făcut? Au făcut şi ei un internat, vedĭ Dómne, póte se va lăsa lumea sedusă şi de dragul internatului va trimite copiiĭ la gimnasiul rutén. Nicĭ aşa n'au prins pesce, pentru-că în internatul rutén sunt şi Rutenĭ greco-catolicĭ, aduşĭ anume de-a face proseliţĭ între studenţii rutenĭ greco-orientalĭ. — Spre a se susţiné acest internat au apelat în tóte părţile până şi'n Rusia, sub cuvênt, că se pierde ortodoxia, căcĭ Ruténul din care parte bate vêntul, de-acolo pune cojocul. Şi cine scie de n'a fost tot acésta causa, că şi Metropolitul Arcadie Ciupercovicĭ, dimpreună cu referentul auxiliar Illasievicĭ, au cercetat acest internat şi-au dăruit internatului 500 fl. v. a. Drept că se dice, că aceştĭ 500 fl. au sĕ se întrebuinţeze numai pentru şcolarii rutenĭ ortodoxĭ, dér cine garantéză acésta când preşedintele societăţii, care supraveghéză internatul, este un Rutén fanatic uniat?

*„Narodni dim“* în gazeta *„Bucovena“* Nr. 258, făcênd amintire despre visita Metropolitului la internat, persifléză pe toţĭ aceia, carĭ n'au dat ajutor internatului. Dice apoi, că Metropolitul prin visita sa a voit sĕ arate preoţimei şi lumei întregĭ, că internatul rutén trebue ajutat. Óre sĕ fi gândit şi Metropolitul tot aşa? Nu ne vine a crede, dér la urmă cine scie ce-i în inima omului. Destul, că Rutenii de atuncĭ sunt mai făloşĭ: umblă cu nasu 'n sus şi au póte şi drept când un Metropolit se duce sĕ-i vadă şi sĕ admire creaţiunea lor.

Au şi Românii în Cernăuţĭ un internat. Dér ei nu se laudă. Ce sĕ fiă causa? nu i-a visitat şi pre dênşii Metropolitul? — Dér vorbă multă sĕrăcia omului, nu-i bine însĕ a se îngâmfa, cum o fac d-nii uniaţĭ, ba Rutenii tinerĭ încurcând lucrul dintr'o simplă visitare a copiilor rutenĭ

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## CARMEN*)

*ad Titum Maiorescu, rectorem Universitatis romanae Buouresciensem, eiusque clarissimos colegas, mihi longe dilectissimos.*

Vive diu Tite Musarum Magne Sacerdos.
Scisse tuum iuvenes claros facit et sapientes.
Queis melius nihil esse solet, nec pulchrius usquam,
Quippe animus sine cultura ignavus est hebesque.
Emineant musae romanae — templa Minervae —
Quae Deus ex alto florentia reddat ubique.
Pireides summas penetrent, velut Ardea nubes —
Et faciles habeas divos totumque benignos.
Adsistant Comites, claras per saecula reddans.

Românesce:

*Odă lui Titu Maiorescu, rectorul universităţii române din Bucurescĭ, şi colegilor sĕi străluciţĭ, mie mult iubiţĭ.*

Tite, sĕ trăescĭ mulţĭ anĭ al muselor mare preot,
Decât care nimic nu póte fi mai bun, nicĭ mai frumos în lume,
Căcĭ sufletul, fără cultură, n'are tărie şi e tîmpit.
Infloréscă musele române — templele Minervei —
Pe care Dumnedeu, din înălţimea sa sĕ le aducă la culmea înflorirei.
Musele sĕ străbată ca ciocârlanul până la cei mai înalţĭ norĭ.
Dumnedeu sĕ-ţĭ fiă în tóte bun.
Asiste colegii, ca sĕ le rĕspândéscă în toţĭ secolii.

***David Almăşanu.***

*) Acest frumos „Carmen“, dedicat Rectorului şi profesorilor universităţii din Bucurescĭ, este o nouă îmbucurătóre dovadă de spiritul viu, de inima tînĕră şi de nestinsul foc al iubirei de neam din partea veteranului şi venerabilului nostru profesor nonagenar *David Almăşanu*, care ni-l trimite spre publicare.
Red.

## „Cartea négră“.

*Unde dai şi unde crépă.*
Prov. român.

*Rĕspuns la „Cartea négră“ (A „fekete könyv“) scrisă de br. Stefan Kemény junior în 1849, şi publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország“ din Budapesta.*

De **Axentie Severu.**

25) (Urmare).

Sĕ ne întórcem acum la cele ce le scrie autorul „Cărţii negre“ în Nr. 29 al lui „Magyarország“ (pag. 21) sub titlul: „Egy jelenet Abrudbánya rémnapjaiból“, în care spune, cum au provocat pe Iancu unele din cele 300 femei rĕmase după prima fugă a lui Hatvani, — ce se refugiaseră în casele popii Amos şi de-acolo în cimiter — ca sĕ le scape din mâna lăncerilor, citânt autorul vorbele pronunţate polecesce: „destul mórtie pune acuşina, ne slobod mai mult*); cum, în fine, a rĕspuns o voce sécă: „pentru ce ne-ai jurat numai acum între munţĭ, că ne cum un suflet Ungur, dér nicĭ o pisică (se înţelege, unguréscă) sĕ nu mai rĕmână în viéţă“.

Cum-că tótă acéstă poveste e numai o scornitură, se vede din testimoniul alăturat mai jos. Acest testimoniu nu a fost dat în 1849, ca sĕ dică cine-va, că a fost stors cu puterea, ci cu un an mai târdiu, când era pace în ţéră şi când Salvatorul vieţii celor 300 femei mirosa, că grei şi întunecoşĭ norĭ şi multe tunete secĭ şi fulgere ucigătóre de onóre se rĕspândesc şi lovesc asupra comandanţilor românĭ şi a fraţilor lor. Etă testimoniul:

**15 kr.** „Neveinket alább irtak igaz lelkiismerettel bizonyitást teszünk az iránt, hogy midön 1849-ben Abrudbánya várossa, az hová Magyaroszágra menekülni kivánó utunkból zaránd Vármegyében egy elsöbben mindenünkböl kifosztatva foglyok gyanánt hurczoltattunk, a moczok által kiprédáltatott, porrá égettetett s minden lakossai az oda menekültekkel egyetemben, igen keveseket kivéve meggyilkoltatták. Akszenti nevezetü Román Csapatvezér és a keze alatt volt Románokkal megjelenvén, nemcsak rosszalta és nyilván kárhoztata azon keresztény tiszta érzéssel ellenkezö kegyetlen bánásmodort, melly Abrudbányával és annak minden lakossaival elkövettetett, hanem egyszersmind megértvén azt, hogy mi sokan többnyire nöszemélyek egyik oláh Templomba szaladva kétségbe, esetlen reszkettünk a nép gyilkoló megrohanásától és meggyilkoltatástol, legottan egy Tribunustol kisértetve azon Templomhoz jött, az hová menekültünk vala, ott töllünk megértvén azt is, hogy ugyanaz nap egyikünknek férje, másikunknak édes atya is,

*) Semn de apocrifiă, ca şi „Draguss“.

sĕrmanĭ, fac şi vorbesc lucrurĭ, carĭ póte ar supĕra pe acela, care nu le cunósce ţinta.

Orĭ cum ar fi, Românul nu face gălăgiă, chiar când este desconsiderat şi lovit în drepturile sale, avênd credinţă în Dumnedeu, că tóte sunt trecĕtóre pe acest pământ. Dér vedĭ, una tot nu-i bună, căcĭ până la Dumnedeu te jumulesc rĕu sânţii şi alungă pe popii românescĭ din Cernăuţĭ.

Etă vorbă, veţĭ spune! Ce, nu credeţĭ? Apoi cetiţĭ:

In Cernăutĭ era la sfânta Paraschiva parochul român şi vicarul român. Pe fostul vicar l'au surgunit din Cernăuţĭ, ca sĕ nu aibă Românii un popă românesc şi l'au trimis la sat. Adĭ parochul e rutén şi se plămădesce a aduce şi-un vicar rutén pentru că-i doctor în filosofiă, ér nu în teologiă, şi în Cernăuţĭ tot filosofĭ trebue. La sfântul Nicolae sĕu parochia S-tei Treime, era parochul român şi vicarul român. Acuma paroch nu-i şi de sigur va veni un Rutén, care va face—ca şi vicarul, administratorul actual,—ca femeile sĕ nu plătéscă acaftistele la preotul român, ci numai d-sale, care-i rutén, căcĭ şi Dumnedeu mai cu plăcere aude rugăciunea, adecă acaftistul rusesc cetit de-un preot rusesc, decât de-un preot român, măcar de l'ar ceti şi rusesce.

Şi aceste se fac în Cernăuţĭ aprópe de S-ta Metropoliă! Ce timpurĭ de grea urgiă pentru aceia, carĭ nu sunt Rutenĭ, sĕu cred, că limba ruténă este bună numai pentru sudalme şi înjurăturĭ, avênd destule vocale şi diftonge!

E trist când biserica se pune în serviciul partidelor protegiate de guvern, căcĭ acésta arată slăbiciunea de-a urma nu preceptelor evangelice, ci poruncilor lumescĭ, carĭ au defectele lor din causă că sunt făcute după placul ochilor.

Aşa stăm, pretutindenea Rutenii tinerĭ îşĭ fac mendrele şi Românului nu-i rĕmâne alta, decât sĕ iée traista şi bâta şi sĕ mérgă în pribegire. Pe drum însĕ cine îl va întâlni îl va întreba de carte şi ce va rĕspunde?

— 'I va spune istoria bisericei din Bucovina!

*Cĕlĕtorescu.*

## Sêrbii din regat pentru Sêrbii din Turcia.

In 20 Decemvre n. c. s'a ţinut în Belgrad un meeting de protestare, la care au luat parte vre-o 4000 de Sêrbĭ şi Macedonenĭ. Meetingul a primit unanim următorul proiect de resoluţiune:

*1)* Sĕ se róge Sultanul, ca sĕ libereze biserica sêrbéscă de sub Fanarioţĭ, punêndu-o sub jurisdicţiunea patriachatului sêrbesc din Ipec.

*2)* In cestiunile scolare, Sêrbii din Macedonia sĕ fiă tractaţĭ în mod egal cu celelalte seminţii creştine din Turcia.

*3)* Alegerea ilegală de Metropolit din Üskül sĕ se desaprobeze şi Sêrbii din Macedonia sĕ fiă încuragiaţĭ de-o luptă şi mai departe în contra alegerei sĕvîrşite.

*4)* Faţă cu patriarchatul, meetingul declară, că acesta pĕcătuesce, décă neluând în sémă majoritatea Sêrbilor, va tolera pe Metropolitul grec în postul sĕu.

*5)* Guvernul sêrbesc, Ţarul rusesc şi Muntenegrenilor sĕ li-se esprime mulţămită pentru-că au întrevenit pe lângă Sultan şi pe lângă patriachat, avênd de speranţă, că acéstă întreverire va şi avé resultat.

*6)* Printr'un apel sĕ se céră sprijinul opiniunei publice europene în acéstă cestiune.

**In contra administraţiunei din Bucovina.** In şedinţa dela 11 Dec. n. a camerei din Viena, d-l deputat baron *G. Vasilco* a ţinut un discurs, în care a desfăşurat tabloul multelor miserii, abusurĭ şi defecte, de carĭ sufere administraţia Bucovinei sub actualul sistem de guvernare. D-sa arată în deosebĭ, ce miserabil se administréză averile fondului religionar al Bucovinei, şi câte abusurĭ se comit cu acest fond. In acelaşĭ sens a vorbit înainte şi d-l mareşal al Bucovinei Ioan *Lupu*, ba chiar şi deputatul bucovinean Dr. Stephanowicz, care, deşi adversar al Românilor, s'a vĕdut silit în interesul adevĕrului a-şĭ ridica glasul în contra revoltătórelor miserii ale administraţiunei bucovinene. Guvernul Bucovinei, fiind duşman Românilor, este susţinut orbesce din partea elementelor străine şi de aci vine, că abusurile administrative au ajuns până la acel punct, încât adĭ chiar şi un deputat adversar Românilor bucovinenĭ se simte îndemnat a-şĭ ridica glasul în contra lor.

## Catastrofa dela Reşiţa.

Scirile sosite acum dela Reşiţa sunt şi mai grozave ca cele împărtăşite de noi în numĕrul de ierĭ. Numĕrul familiilor atinse de marea nenorocire se dice, că trece peste 100. Partea cea mai mare din acestea sunt *familii cehe şi române.* Scirile consună, mai ales asupra următorelor date:

Catastrofa a isbucnit Vinerĭ séra la $6^1/_4$ óre în ocna aşa numită „Szechenyi“ din hotarul comunei Doman. Acéstă ocnă aparţine minelor dela Reşiţa şi este proprietatea societăţii căilor ferate austro-ungare. Ocna acésta e unul dintre cele mai bogate isvóre de cărbunĭ de pétră în minele dela Reşiţa, dér e tot-odată şi cea mai uscată şi espusă explosiunei. In acéstă ocnă a isbucnit focul la o adêncime de 400 metri în pământ. Nu se scie sigur, prin ce împrejurărĭ s'a aprins. Unii cred, că vre-un muc de ţigară, orĭ vre-un chibrit aprins a dat nascere explosiunei, mai probabil se pare însĕ, că flacăra dela lampa unui miner a fost pricina nenorocirei.

Aprindêndu-se gazurile, ocna a explodat. Păzitorul de mine Iosef Münster, care din întêmplare se afla în acéstă ocnă, audi detunătura şi, ca om espert, numai decât înţelese, că s'a întêmplat o explosiă. Fugi imediat spre o altă ocnă din apropiare (ocna „Almassy), ca sĕ dea avis muncitorilor de-acolo spre a sări în ajutorul soţilor lor. Aceştia şi plecară în grabă spre ocna „Szechenyi“ In drumul lor găsiră mai mulţĭ nenorociţĭ, carĭ voind sĕ fugă, fură cuprinşĭ de flacărĭ, alţii înecaţĭ de gaz, cădênd jos fără simţire. Numai decât muncitorii sosiţĭ săriră sĕ-i scape, ridicându-i şi scoţêndu-i afară la aer. Alţii străbătură mai înlăîntru, luptând cu curaj şi încordare extra-ordinară pentru mântuirea soţilor lor. In drum mai găsiră opt morţĭ. Numai atuncĭ vĕdură aceştĭ bravĭ muncitorĭ, ce gróznică nenorocire s'a întêmplat. Voiră sĕ între mai adênc în ocnă, dér nu s'a mai putut. Limbile de flacărĭ, ce şerpuiau prin cavernele ocnei, şi aerul înăduşit făceau imposibil sĕ străbată fiinţă vieţuitóre înlăîntru. Fiind însă-şĭ viéţa lor în pericul mare, căutară repede sĕ se refugieze, fugind repede afară.

Intr'aceea flacările începură sĕ ésă prin gurile ocnei, aprindênnd şi unele clădirĭ, ce se aflau în apropiare. Pe la miedul nopţii o nouă detunătură puternică se audi în adêncul minei, indicând o nouă explosiă. Cu acésta încetă orĭ-ce speranţă de a mai puté scóte cu viéţa pe nenorociţii muncitorĭ din adêncul pământului. Detunătura acésta a fost atât de puternică. încât în urma presiunei aerului s'au sdrobit ferestrile magazinului de dinamită, ce se află la-o distanţă de 50 metri.

In diua, când a isbucnit catastrofa, se aflau în ocnă 113 muncitorĭ. In cursul nopţii au fost scoşĭ *28 morţĭ şi 21 greu răniţĭ, ér alţĭ 64 probabil, că s'au prăpădit şi ei în mine.* Diminéţa se audiau ţipete îngrozitóre şi înăduşite din adêncul pământului, după amédĭ însĕ ţipetele nu se mai audiau, ceea ce indică, că nenorociţii s'au prăpădit.

Intre ocnarii, carĭ au fost scoşĭ morţĭ se află şi Românii: Nicolae Ghişa şi Constantin Chincia; între greu răniţĭ: Simeon Trandafir, Ioan Lupa, Augustin Codrean, Ioan Dragu, Ioan Crina, Pavel Anca, Ión Gădina, Eremie Ciuca, M. Crecu.

Tótă Reşiţa este în mare doliu. Clopotele se trag în tótă diua. In 20 Octomvre au fost îmormêntaţĭ de-odată în acelaşĭ mormênt 18 inşĭ printr'un preot român gr. or. şi altul maghiar rom.-cat. Predicĭ la mormênt preoţii n'au putut ţiné, căcĭ au isbucnit şi ei în plâns alăturĭ cu nenorocitele vĕduve şi copii orfanĭ, carĭ presentă cel mai sfăşietor tablou. Abia au fost îmormêntaţĭ aceştia şi alţii au murit în spital.

După socotelile de până acum, societatea proprietară a îndurat o pagubă de 400,000 fl.

## SCIRILE DILEI.

— 10 (22) Decemvre

**Biblioteci ambulante ca mijloc de maghiarisare.** Comitetul „Kulturegylet“-ului de dincolo de Dunăre a ţinut dilele acestea o şedinţă sub presidiul lui Széll Kalman. După vii discuţiunĭ, la carĭ au luat parte preşedintele Széll, deputatul Fenyvessy, Hollán, Makfalvay, contele Festetich etc. s'a hotărît, ca în interesul „propagărei limbei maghiare“ *sĕ se înfiinţeze cât mai multe bibliotecĭ de maghiarisare* („vándorkönyvtár“.) Secretarului 'i-s'a dat ordin, ca sĕ înfiinţeze de-ocamdată 5 bibliotecĭ ambulante, ér o altă bibliotecă ambulantă, *care a fost espusă la exposiţia milenară din Budapesta*, s'a hotărît a se dărui „Kulturegylet“-ului din comitatul Somogy *ca model pentru imitare.* — La asta avem de observat de-ocamdată numai atât, că în colónele diarului nostru, după cum am mai amintit la timpul sĕu, s'a pledat pentru introducerea bibliotecilor ambulante între Românĭ cel puţin cu 5—6 anĭ înainte de a-se fi înfiinţat „Kulturegylet“-ul de dincolo de Dunăre, aşa că am puté susţiné cu hotărîre, că acéstă societate a împrumutat idea dela noi.

—o—

**Resultatul deprinderilor de arme.** Ministeriul comun de rĕsboiŭ a dat o ordinaţiune către comandanţii de companiă, în care dispune, ca la clasificarea oficerilor în reservă resultatul deprinderilor de arme sĕ-l însemne în rubrica 11-a. Ministrul a mai ordinat, că comandanţii de companiă sĕ se intereseze mai mult de oficerii în reservă în timpul cât sunt la deprindere de arme.

—o—

**La societatea studenţilor în drept din Bucuresci** se vor ţiné în cursul acestui an următórele conferenţe: D-nu Vasile *Cancicov*: Istoricul Constituţiei. D-nul Gh. *Mihăileanu:* Benedicţiunea religiósă e o condiţiă esenţială pentru validitatea căsĕtoriei. D-nul George *Mârzescu*: Străinul la cei vechĭ şi la modernĭ. D-nul Vergiliu N. *Cucu:* Inscrisurĭ private. D-nul G. G. *Danilopol*: Deosebirĭ caracteristice între procedura romană şi modernă. D-nul Nicolaescu *Sima*: Accidente de travaliŭ. D-nul George G. *Tamara*: Un cuvênt asupra justiţiei militare. D-nul Dem. G. *Danielopol*: Reservat. D-nul Cesar Th. *Pascu:* Idea dreptului la cei vechĭ. D-nul Gh. *Iorgala*: Interpretarea legilor. D-nul *Ionescu*-Munte: Guvernamêntul representativ. D-nul I. D. *Opreanu*: Imobilĭ. D-nul *Ionescu*-Dolj: Proclamarea drepturilor omului.

—o—

**Ciocnire de vapóre pe Dunăre.** In séra de 3 (15) Decemvre în josul portului Reni s'a ciocnit remorcherul italian „Pasalaqua“ cu vaporaşul „Prutul“ al societăţii comerciale de navigaţiune a Prutului, Zamfirescu, Youell şi Popovicĭ. Remorcherul s'a cufundat imediat în urma loviturei primite. Numai căpitanul a scăpat cu viaţă, ér cei cincĭ marinarĭ şi fochistul de pe remorcher s'au înecat. Vaporaşul „Prutul“ cu tóte stricăciunile primite a putut sĕ ajungă în portul Galaţĭ. Aicĭ se face cercetare de către căpitanul portului, major Poenaru. S'a constatat, că vasele s'au ciocnit în urma unei manevre greşite din causa pâclei şi a curentului Dunării.

**Scirĭ mĕrunte din România.** In diua de sf. Nicolae Regele Carol însoţit de adjutantul sĕu de serviciu a asistat la liturgiă în biserica s-tului Nicolae din strada Şelar (Bucurescĭ). A oficiat episcopul Silvestru al Huşilor, care a primit pe suveran cu evangelia şi cu crucea.

— Tot în diua de sf. Nicolae s'a oficiat un Te-Deum în biserica Creţulescu din Bucurescĭ, cu ocasia dilei onomastice a împĕratului Nicolae II al Rusiei au fost de faţă ministrul Rusiei d-l de Fonton cu personalul legaţiunii, ministrul Serbiei d-l Cristicĭ, agentul diplomatic al Bulgariei, miniştri românĭ şi mai mulţĭ membri ai corpului diplomatic român. Regele Carol era representat prin d-l general Vlădescu şi colonelul Man. După serviciu a fost recepţia la palatul legaţiunei, ér séra palatul a fost iluminat à giorno.

— In 4 (16) Decemvre societatea „*Stéua Română*“ pentru industria petrolului şi-a ţinut adunarea generală în Bucurescĭ. Capitalul integral al societăţii e de 2.4000.000 Lei. Acţionarii, luând cunoscinţă de bunul mers al societăţii au hotărît sĕ măréscă capitalul la 10 milióne.

— P. S. Sa Archiereul Nifon Ploieşteanul a fost numit vicar al s-tei Metropolii din Bucurescĭ.

— Societatea „Progresul silvic“ va ţiné la începutul anului viitor trei conferenţe în localul administraţiei domeniului Corónei. Conferenţele se vor ţiné la 1, 8 şi 15 Februarie.

— Noul Palat al ministeriului de domeniu din Bucurescĭ va fi inaugurat şi ocupat în primăvara viitóre.

— La 1 Ianuarie va eşi un nou diar în Bucureştĭ sub direcţiunea unui club de publicişti românĭ, la care vor colabora şi iluştrii scriitorĭ din străinătate: Arh. Silvestre, Catulles Mendès, Madame Gyp, Edmond de Amicis etc.

---

a többekközt szemünk láttára, csak azért, hogy magyar volt meggyilkoltatott, a mi kérésünkre minket s még egynehányat maga pártfogása alá vett, a több ott maradóknak bátorságáról is gondoskodok, mikor csapatjaival Abrudbányáról Zalatnára általszállott, minket is oda áttétetvén, a keze alatt volt Románok közül, tizet őriztetésünkre rendelt, ételmünkröl is keresztényi módon gondoskodott s egyáltalyában erántunk oly Nemes érzést szánakozást és tiszta jószívüséget tanusitott szánakozásra méltó elnyomattatásunk és üldöztetésüunk Román nép által meg nem gyilkoltattunk, mind pedig azt, hogy onnan megszabadultunk és ma élünk, Isten után Akszenti Román vezérnek köszönhetjük, melyröl mint fenebb is igaz lelkiesmerettel bizonyságot teszünk.“

Dévá, Ianuárius 28-án 1851.

L. S. *Kun Erzsebet* s. k.
özvegy *Pogánynö* s. k.
L. S. *Pogány Bertha* s. k.

Cum-că povestea de mai sus despre cele 300 femei cu Iancu e scornitură, se póte proba şi din natura locului, care şi astădĭ e aceea, ce a fost în 1849. Mai întâiŭ casele popii Amos sunt cu mult mai micĭ, decât sĕ fi putut cuprinde 300 femei, ér cimiterul, care se întinde din curtea bisericei, în care am aflat eu pe cele 300 femei, e îngrădit, închis şi într'o posiţiă de aşa încât pe-acolo numai cei alungaţĭ de furia adversarului ar încerca sĕ-şĭ caute scăpare, nu şi un comandant, care vine liniştit în urma victoriei câştigate; apoi că aşa a venit Iancu, ne arată Moldovan la pag. 139 din „Memoriile“ sale scriind:

„După mórtea lui tragică a nefericitului Dragos, a sosit abia şi Iancu în „Abrud. El a ţinut o cuvêntare la popor, „care o sfîrşi aşa: „Atât v'aţĭ purtat de „bine, încât ar trebui sĕ vĕ sărut pe toţi, „dér fiind-că a-ţĭ omorît pe Dragoş, mia-ţĭ „întristat inima de mórte“.

„Poporul a început a face escese şi „tocmai se lăţise faima, că şi Kossuth se „află în Abrud, ca turbaţĭ se aruncară „Moţii *) pe tóte uliţele, şi prin tóte ca„sele. Iancu, Balinth, Vlăduţ şi alţii mai „cunoscuţĭ umblau călărĭ ca desperaţĭ pe „tóte uliţele, ca sĕ-i aducă la ordine etc.“

„Décă e aşa, apoi Iancu nu a umblat „pe délurĭ, nicĭ nu a stat de vorbă cu ne„fericitele femei, pe carĭ Popa Amos le as„cunsese în biserică nu în casă şi cimiter“.

(Va urma).

*) Unii deduc moţii dela Moţiul sĕu pĕrul legat chică cum purta şi armatele până la Napoleon, noi însĕ credem, că Moţii, sunt prescurtarea dela monti, ca mésa dela mensa.

## Reuniunea femeilor române din Braşov în 1895/6.

(Fine).

Braşov, 7 (19) Dec. 1896.

Din raportul cassei notăm:

a) *Socotelile Reuniunei.* Averea Reuniunei cu finea anului administrativ 1895/6 a fost: *41,413 fl. 54 cr.*, care faţă de averea dela finea anului precedent presentă o *crescere de 825 fl. 9 cr.* Venitele Reuniunei în anul precedent au fost: 2631 fl. 7 cr.

b) *Socotelile Internatului-Orfelinat.* Averea cu finea anului administrativ 1895/6 este de 2779 fl. 58 cr., ér venitele şi cheltuelile ecuilibrate sunt de 5278 fl. 38 cr.

Urmând la ordinea ḑilei raportul comisiunei alésă de adunarea generală din anul trecut şi însărcinată cu revisiunea socotelilor Reuniunei, prin acest raport se constată, că socotelile Reuniunei şi a Internatului Orfelinat s'au aflat în cea mai perfectă ordine şi că fondurile Reuniunei sunt sigur şi bine plasate. Pe basa acestui raport adunarea generală dă absolutoriu d-nei preşedintă Agnes Duşoiu şi d-nei cassieriţe Elena Săbădeanu cu privire la gestiunea afacerilor Reuniunei pe anul administrativ 1895/6 şi primesce propunerea comisiunei, ca poliţele de asigurare contra focului pentru obiectele hipotecate Reuniunei pentru o mai bună siguranţă pe viitor sĕ se plătéscă de cassieriţa Reuniunei în sarcina debitorului respectiv.

Budgetul Reuniunei pe a. 1896/7 s'a votat cu un venit de 2506 fl. 72 cr. faţă de 1693 fl. 99 cr. spese şi 812 fl. 73 cr. destinaţĭ pentru capitalisare. Budgetul Internatului-Orfelinat pro 1896/7 s'a votat cu 4997 fl. 99 cr. la întrărĭ şi la eşirĭ.

In fine în acéstă adunare s'a mai ales comisiunea de revisiune a socotelilor pe anul administrativ present în persónele D-lor *Maria Lemeny*, *Maria Burduloiŭ* şi *Amalia Chifa.*

Punctul privitor la statutele Reuniunei nu s'a putut lua în desbatere, nefiind presente damele în numĕrul recerut de statute; decĭ s'a decis a se convoca pentru desbaterea statutelor o altă adunare generală pe ḑiua de 13 Noemvre. Neîntrunindu-se nicĭ în acéstă adunare numĕrul recerut de statute, s'a decis a se convoca o a treia adunare generală pe ḑiua de 21 Noemvre. In adunarea acésta s'au cetit tóte actele privitóre la afacerea statutelor şi, după o desbatere seriósă, s'a ales o comisiune în persónele d-nelor *Maria Popea*, *Catinca Bârsan*, *Elena Mureşianu*, *Ana Petrescu*, *Virginia Vlaicu* şi *Lucia Bologa* cu însărcinarea, ca sĕ studieze cu de-amĕruntul actele presentate de comitet şi sĕ vină cu un raport detailat despre modificarea statutelor şi cu un proiect de representaţiune în contra acelor puncte cuprinse în ordinaţiunea ministeriului de interne, carĭ sunt de natură a împedeca şi îngreuna activitatea Reuniunei.

In fine în adunarea generală din 3 Decemvre a. c. comisiunea amintită a presentat 2 operate, şi anume un proiect de statute modificate şi o representaţiune în contra a 3 observaţiunĭ cuprinse în ultima ordinaţiune ministerială, prin care se cere anunţarea adunărilor generale ordinare şi estraordinare cu 15 ḑile înainte la autoritatea competentă, anunţarea şedinţelor comitetului cu 8 ḑile înainte de aşternerea copielor legalisate de pe protocólele tuturor şedinţelor în decurs de 3 ḑile la autoritatea competentă.

Aceste 2 operate s'au primit fără nicĭ o modificare şi biuroul s'a însărcinat cu înaintarea lor la locurile competente.

Cred, Onor. Redacţiune, că mi-a succes a Vĕ face un mic tablou despre cele ce s'au petrecut în aceste adunărĭ ale celei mai vechĭ Reuniunĭ de femei române din patriă, a cărei activitate de aprópe 50 de anĭ este cunoscută publicului românesc prin subvenţiunile, ce le-a acordat mai multor şcóle de fete în decurs de mai multe decenii, ér în timpul din urmă prin înfiinţarea şi întreţinerea Internatului-Orfelinat din loc.

Inchei dorindu-i şi pe viitor prosperitate întru ajungerea frumóselor scopurĭ, la carĭ tinde, şi bună reuşită în gréua afacere cu reformarea statutelor, care afacere ţine Reuniunea în agitaţiă de aprópe 5 anĭ.

A.

---

## Noul teatru naţional din Iaşĭ.

Cel mai vechiŭ teatru în Iaşĭ a fost „teatrul Talpan" de pe piaţa primăriei vechĭ numit astfel după numele proprietarului. In 1843 începù clădirea teatrului celui mare la iniţiativă lui Vodă Mihaiu Sturdza numit pe atuncea „Opera".

In 1888 luna lui Februarie a ars clădirea teatrului dela Copou, prefăcêndu-se în ruine. Focul se credea întâiŭ, că a fost pus de un tînĕr artist, care a voit sĕ-şĭ rĕsbune, ér după aceea s'a ḑis, că a isbucnit din podul teatrului. Destul că 8 anĭ de ḑile actorii au rĕmas în cea mai mare miseriă aprópe pe drumurĭ.

*

Noul teatru, care s'a inaugurat înainte cu 10 ḑile ocupă partea centrală a pieţei primăriei situată între patru strade: Golia, Dancu, Căpitan Păun şi strada primăriei. El formézá astfel un edificiu liber din tóte părţile.

Precum am amintit deja constructorii teatrului nou din Iaşĭ sunt architecţii Felner şi Hellmer, carĭ au zidit şi teatrul din Zürich, Salsburg, Berlin (unter den Linden). Aceştĭ architecţĭ au aflat decĭ soluţiunea cea mai satisfăcĕtóre, atât în privinţa siguranţei şi a higienei, cât şi în privinţa unei distribuţiunĭ practice şi economice a clădirei teatrului.

In afară edificiul are 62 metri lungime pe 42 lăţime. Stilul *faţadelor* este al renascerei francese, unele motive Louis XV, tratate cu libertate, dér în mod corect şi demn.

Risalitul central al *faţadei principale* se marchézá prin două cupole micĭ, tratate cu gust şi, în faţă cu o colonadă cu 4 stîlpĭ înalţĭ, de piatră, frontonul triunghiular, cu sculpturĭ artistice.

Subsolul de piatră fiind înalt, o rampă de acces şi o scară liberă de piatră pe tótă lăţimea rizalitului central, mijlocesc sosirea publicului şi a trăsurilor, pe sub colonadă.

Intrând printr'una din uşile principale, ne aflăm într'un coridor spaţios cu alte două intrărĭ şi eşirĭ laterale, unde se află ghiseurile biletelor. Din acest coridor intrăm în hala antreului principal cu o înălţime de două caturĭ.

Avem în faţa nóstră cele două aripĭ ale scărei de onóre, făcute în marmoră. Ele duc la rangul lojelor, ér în drépta şi la stânga halei, se află scările galeriei, despărţite prin alte coridóre. Sunt şi alte intrărĭ pentru galerii.

*

Tot înaintând în axa clădirei intrăm în **sala teatrului.** Parterul este inclinat către scenă şi nu conţine decât fotolii egale, 526 la numĕr. Ele sunt despărţite prin gangul dela mijloc şi aşedate în segmente de cerc. Imprejurul fotoliilor e reservat un gang spaţios, astfel că fiă-care rênd este accesibil din două părţĭ. Lojele benoare lipsesc, afară de două, situate lângă scenă şi reservate comitetului teatral. In stânga loja regală şi o altă, în drépta.

Lipsa acestor loje permite publicului din parter sĕ pĕtrundă în coridor, prin 9 uşĭ elegante şi cu gémurĭ ornamentate. Coridórele corespund cu două sălĭ pentru garderobă, ér fiă-care faţadă laterală are patru ieşirĭ aşa, că, în totul, evacuarea se face prin 11 uşĭ. Loja regală este direct accesibilă prin o a doua uşă, acoperită de o marchiză elegantă.

Rangul întâiu este ocupat de 22 de loje. Ele înconjóră sala şi au forma balcónelor, aşa că tóte persónele sunt visibile. Fiă-care lojă are şi un vestibul — salonaş despărţit de lojă, prin o draperiă. Pe deasupra lojelor se află un vast amfiteatru, cu 8 loje şi 340 fótolii, dintre carĭ acele din fund 176 la numĕr, formézá galeria propriu ḑisă, despărţită de fotoliile din faţă, prin un parapet ornamentat. Pe désupra galeriei, la o înălţime considerabilă se află imensul tavan boltit, construit din fer. Picturile şi sculpturile sunt alese.

Sala fórte elegantă, în stil Louis XV şi Louis XVI, are 23 metri lăţime, pe 21 lungime şi 14 înălţime medie, putênd cuprinde 1100 persóne. Tóte locurile sunt numerotate.

In legătură cu lojile sunt coridórele, promenoarul împrejurul halei vestibulului, foierul, fumuoarul şi bufetul. Al doilea cat are un foier şi două terase esterióre.

**Incălḑitul** şi ventilaţia se fac prin aparate calorifere din cele mai perfecte. Ele lucrézá cu continua pulsaţiune şi folosesc în mod economicos, ca aburĭ instalaţiunei electrice.

Temperatura se regulézá în mod ingenios, perfect şi uniform, prin amestecul aerului rece cu aerul încălḑit înaintea distribuirei, astfel că diferenţa între locul cel mai înalt şi cel mai jos, nu póte sĕ atingă decât 1 jumĕtate centigrade.

In timp de vară un pulverisator de apă introduce aer rĕcoros în sală.

**Scena** are o perdea de fer şi e înzestrată cu tóte maşineriile şi mecanismele moderne.

Cheltuelile se urcă la aprópe două milióne.

Construcţia a fost făcută de „societatea de construcţiunĭ din Bucurescĭ", aceeaşĭ care clădesce şi abatorul.

Lucrările au fost conduse şi supraveghiate de d-l Koschutz, distins inginer, representantul domnilor Hellmer şi Felner.

---

### CLUŞIU, 16 Decemvre.

On. D-le Redactor! In nrul. 263 al „Gaz. Trans." a apărut un raport despre serata tinerilor universitarĭ rom., arangiată în 6 Dec. c. subscris de d-l corespondent Aleco.

Nu voesc a detrage absolut nimic din reuşita bună a seratei, nicĭ din laudele ce pe dreptul le merita d-nii tinerĭ, carĭ au conlucrat la succesul strălucit, ci voiesc numai a-mĭ face o modestă observare la partea ultimă a raportului, unde fratele Aleco ḑice: „ér după aceste s'a încins o mică dispută între protopoul Roşescu, părintele Raţiu de o parte şi „junimea de ambe sexe" de altă parte: óre cuvine-se sĕ şi dansăm („în vederea ponderosului argument: că suntem în postul Crăciunului"); din care dispută însĕ „junimea de ambe sexe" a eşit triumfatóre".

Că, ce laurĭ triumfătorĭ a secerat junimea de ambe sexe în urma disputei, — décă se numesce aşa, — aceea nu o sciu; fără décă d-l şi fratele Aleco în aceea află triumful că: eu şi protopopul Roşescu, precum şi alţĭ d-nĭ bĕtrânĭ am fost de părere sĕ nu se jóce, că nu se cuvine „în vederea ponderosului argument, că suntem în postul Crăciunului" şi nu e lucru chiar frumos ca inteligenţa rom. din Cluşiu sĕ arate atâta indeferenţă faţă de canónele şi instituţiunile s.-tei nóstre biserici; neluându-le tóte aceste în considerare totuşĭ a jucat până în ḑori de ḑi, — atuncĭ mărturisesc sincer, că acest triumf nu-i servesce spre laudă.

Sĕ-mĭ spună d-l Aleco un singur cas, când s'a împreunat serata literară cu joc în postul Crăciunului? Nicĭ-odată. Pentru-că în locul prim s'a respectat simţul religios şi moral, care este odorul cel mai scump al fiă-cărui creştin adevĕrat, preste care nu este permis a trece nicĭ chiar sexului frumos sub nicĭ o condiţiune şi împregiurare. Inteligenţa română din Cluşiu tot-déuna a fost recunoscĕtóre şi cu mulţămită faţă de tinerime, nicĭ-odată nu i-a lipsit spriginul şi nu-l va detrage nicĭ pe viitor, numai cât, atâta putem pretinde dela flórea naţiunei, şi pe dreptul o pretinde biserica dela fiiĭ sĕi adevĕraţĭ, după ce biserica a păstrat prin atâţia seculĭ tot ce are mai scump poporul român, — ca sĕ respecteze cu sânţeniă tóte aşeḑămintele-i sânte, carĭ tóte sunt, nu numai spre binele nostru sufletesc şi trupesc, ci şi spre înaintarea binelui public şi fericirea societătii omenescĭ.

Este timp destul in decursul unui an, când este potrivit, ba, tocmai e frumos şi de dorit, ca sĕ se facă astfel de serate, cărora le póte urma şi joc, la carĭ apoi sĕ pótă lua parte şi familiile din jur.

Décă însĕ tinerimea nóstră nu va respecta timpul sacrat, şi va fi mai aplicată a lua esemplu dela fiiĭ perduţĭ ai unui neam străin (carĭ şi în postul Pascilor fac balurĭ), carĭ încep a nu cunósce şi a nu respecta cele sânte, atuncĭ cu tot dreptul va putea ḑice inteligenţa română din Cluşiu, că tinerimea nóstră din anul acesta a început a triumfa.

Am scris acéstă mică observare condus, numai de stima şi iubirea ce păstrez faţă de tinerimea universitară rom. din Cluşiu în buna aparenţă, că pe viitor nu se va nisui a-şĭ câştiga ast-feliu de triumf în postul Crăciunului.

*Nic. P. Raţiu,*
capelan gr. cat.

---

## ULTIME SCIRĬ.

**Bucurescĭ**, 21 Dec. Secţiunea Bucurescĭ a Ligei culturale a ţinut erĭ adunarea generală. Preşedintele, d-l Angel Demetriescu, a arătat, că în urma divisiunilor de astă-primăvară, Liga n'a putut fi la înălţimea aşteptărilor sub raportul material. Speră însĕ, că situaţia se va îmbunĕtăţi, mai ales în urma tratărilor de împăcare, ce s'au început între cele două Ligĭ. Liga, ḑise d-sa, trebue sĕ-şĭ estindă activitatea şi asupra Bucovinei, unde situaţia culturală a Românilor este ameninţată din partea Rutenilor. — A' urmat raportul secretarului secţiunei, Kancicof, asupra activităţii secţiunei şi a raportului cassierului A. Bozoceanu asupra situaţiunei financiare a secţiunei, din care se vede, că secţiunea are deja 600 membri.

**Constantinopol**, 21 Dec. Se vorbesce, că comitetul Turcilor tineri prepară un nou manifest ce vor sĕ-l presenteze puterilor şi în care pretind, ca proiectele de reformă sĕ nu se estindă numai asupra creştinilor, ci şi asupra Mohamedanilor, şi sĕ restabiléscă constituţia cassată.

**Colonia**, 21 Dec. Corespondentul din Constantinopol al „Gazetei de Colonia" anunţă, că în ḑilele ultime érăşĭ au fost acusaţĭ mai mulţĭ funcţionarĭ şi oficerĭ. Cuvernul otoman ḑice el, nu e într'atâta neliniştit din causa atitudinei marilor puterĭ, cât mai mult din causa funcţionarilor şi oficerilor turcĭ, carĭ deja de lunĭ de ḑile nu şi-au mai primit leafa.

**Milano**, 21 Dec. „Perseveranda" anunţă, că ministrul italian de rĕsboiŭ va cere un credit extra-ordinar de nouă milióne de lire pentru a procura 100,000 puscĭ de calibru mai mic.

---

## DIVERSE.

**Un rămăşag fatal.** Un tînĕr american din New-York, cu numele Walter Hastings prânḑênd în anul 1860 în Londra cu lordul C. conversà cu el despre închisorĭ. Tînĕrul american îşĭ spuse părerea, că cei ce sunt închişĭ numai câte unul într'o celulă întunecósă nu-s pedepsiţĭ tocmai aşa de grozav cum sĕ crede. Lordul atuncĭ oferi tînĕrul Hatsings suma de 10,000 livre sterlingĭ, décă se va supune unei astfel de totale separărĭ de lume timp de 10 anĭ. După ce Hastings primi propunerea, s'a arangiat în casa din oraş a lordului C. o celulă pentru el. Era în patru colţurĭ; 12 urme lată şi 15 urme lungă. Arestantului de bună voie i-s'a dat luminărĭ, cărţĭ, recvisite de de scris şi mâncare simplă. Acésta i-se dedea de-o mână nevĕḑută. In modul acesta Hastings a petrecut în adevĕr 10 anĭ. La prima Mai 1870 s'a terminat captivitatea s'a voluntară şi el îşĭ primi banii amar câştigaţĭ; dér a părăsit celula sa într'o stare de plâns. Deşi era numai de 35 de anĭ, esteriorul lui era ca a unui bĕtrân de de 65 de anĭ. Pĕrul şi barba lui erau albe. Corpul lui era gârbovit, ubletul lui tremurător, faţa lui palidă şi slăbită vocea lui tremura şi când vorbea i-se împedeca limba.

---

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

### Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Decemvre 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 122.20 |
| Renta de corόne ung. 4% . . . | 99.05 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 122.40 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.10 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 120.10 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 97.35 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 97.40 |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 150.— |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin. | 137.20 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 101 30 |
| Renta de argint austr. . . . . | 101.40 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 123.25 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . | 143.— |
| Acţii de ale Băncei austro-ungară. | 931.— |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit. | 405.50 |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit. | 371.25 |
| Napoleondorĭ . . . . . . . | 9.53½ |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 58.92½ |
| London vista . . . . . . . | 119.95 |
| Paris vista . . . . . . . . | 47.50 |
| Rente de corόne austr. 4%. . . | 100.80 |
| Note italiene . . . . . . . | 45.45 |

### Cursul pieței Brașov.

Din 21 Decemvre 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. 9.47 | Vênd. | 9.50 |
| Argint român. | Cump. 9.43 | Vênd. | 9.46 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. 9.53 | Vênd. | 9.54 |
| Galbenĭ | Cump. 5.65 | Vênd. | 5.70 |
| Ruble rusescĭ | Cump. 126.— | Vênd. | —.— |

| | | |
|---|---|---|
| Mărcĭ germane | Cump. 38.30 Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. 10.70 Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | 100.75 Vênd. | 101.75 |

## Publicaţiune de licitaţiune.

Biserica română gr. or. cu hramul St. Nicolae din Brașov-Scheiu, și comuna bisericéscă română gr. or. din Brașov-Cetate avênd de scop a vinde realitatea lor aflătóre în Brașov suburbiul Blumĕna, a împărţit aceia realitate în 16 parcele, după cum sĕ póte vedea din planul aflător în Cancelaria Eforiei șcólelor centrale române din Brașov. Din acele 16 parcele de astă-dată sĕ pun în licitaţie următórele 3 parcele:

1. Parcela IV în estensiune de 1441.68 metri cuadraţĭ, dimpreună cu casa de grădinar, preţul de eschiamare fiind 2400 fl. v. a.

2. Parcela V în estensiune de 1167.90 metri cuadraţi cu preţul de eschiamare 1800 fl. v. a.

3. Parcela VI în estensiune de 1348.50 metri cuadraţi cu preţul de eschiamare 2700 fl. v. a.

Licitaţia pentru vinderea celor trei parcele sus numite sĕ va ţinea **n 8/20 Ianuarie 1897** la 9 óre înainte de amiadĭ în Cancelaria Eforiei școlelor centrale române gr. or. din Brașov, unde sĕ va putea lua în vedere planul de parcelare și sĕ vor putea ceti și condiţiunile de licitaţie.

Pănă la 7/19 Ianuarie 1897 sĕ pot face și oferte în scris, provĕdute cu vadiu de 10% a preţului de eschiamare.

Ofertele în scris sunt a sĕ adresa către Eforia școlelor sus pomenită.

La dorinţa cumpĕrătorului jumĕtate din preţ va putea sĕ rĕmână întabulat pe parcela cumpĕrată pe lângă plătirea unei dobândĭ de 6%.

Brașov, 18/30 Nov. 1896.

1129,3—3

---

Nr. 145—1896.

## Pădurĭ de vêndare.

Biserica Sf. Nicolae din Brașov pune în esploatare și prin urmare în vêndare 261.55 hectare pădure de stejar la moșia Sudiţiĭ și 117.9 hectare pădure de stejar la moșia Meteleu, ambele în judeţul Buzĕu (România).

Ofertele însoţite cu vadiu de 5 % din suma oferită sĕ primesc atât la Comitetul subsemnat cel mult **până în 31 Decembre v. a. c.**, cât și la d-l inginer hotarnic Teodor Berrea din Bucurescĭ, strada Popa Tatu 33, în carĭ locurĭ sĕ pot afla și condiţiunile mai de-aprópe de esploatare și vêndare.

*Comitetul parochial al bisericei române ort. rĕs. dela sf. Nicolae în Brașov.*

**David Almășan,** președinte. **Arseniu Vlaicu,** secretar.

---

Nr. 16575—1896.

## PUBLICAŢIUNE.

Din fundaţiunea **Friederic de Closius** se pot da pe lângă asigurare pupilare și cu 5½ camete împrumuturĭ mai marĭ.

Reflectanţii au de a se adresa la subscrisul magistrat.

Brașov, 14 Noemvre 1896.

11113,—3. **Magistratul orășenesc.**



# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

### Budapesta — Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Tren mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | | | Tren de persón. | Tren mixt | Tren accel. | Tren accel. | Tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 — | 8.05 | | 8.05 | 2 00 | pl. | Viena . . . | sos. | 1.55 | | 1 55 | 7.20 | 6.20 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | Budapesta | | 7.— | | 7.40 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4.16 | 5.10 | 9.02 | 11.19 | | Szolnok . . | | 3.37 | | 5.31 | 11.44 | 4.28 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 11.33 | 12.47 | | P.-Ladány . . | | 1.19 | | 3.56 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.11 | sos. | Oradea-mare . | pl. | 11.04 | | 2.37 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | 1.22 | 2.06 | 2.18 | pl. | | sos. | 10.44 | 8.00 | 2.31 | 8.38 | 11.17 |
| 4.38 | 7.43 | 2.19 | 3.03 | 2.50 | | Mező-Telegd . | | 10.07 | 7 10 | 2 01 | 8.11 | 10.42 |
| 5.20 | 8.18 | 3.32 | 3.45 | 3.26 | | Rév . . . . | | 9.30 | 6 13 | 1.34 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | 3.51 | 4 06 | | | Bratca . . . | | 9.10 | 5.38 | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 5.13 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia . . . | | 8.32 | 5.49 | 12.52 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 6.14 | 5.32 | 4.50 | | B.-Huiedin | | 7.54 | 4.59 | 12.20 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 7.32 | 6.24 | | | Ghârbău . . | | 6.54 | 3.18 | | | 7.37 |
| 8.34 | 10.37 | 8.21 | 6 59 | 5.55 | sos. | Clușiu . . . | pl. | 6.13 | 2 23 | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| 8.49 | Tr. prs. 11.10 | 8.40 | 2.17 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.24 | 10 45 | tr.pers. 4.35 | 6.45 |
| 9.06 | 11.27 | 9.09 | 2.52 | 6.27 | | Apahida . . | | | 5.02 | | 4.03 | 6.27 |
| 10.12 | 12 30 | 10.40 | 4 45 | 7.27 | | Ghiriș . . . | | Tr. expr. | 3.37 | 9.23 | 2.55 | 5.12 |
| 10.42 | 12.57 | 11.25 | 5.39 | 7.50 | | Cucerdea . . | | Teiuș Arad Budapest | 3.06 | 8.49 | 2.25 | 4.33 |
| 11.01 | 1.09 | 11.49 | 6.08 | | | Uiuóra . . . | | | 2.49 | | 2.08 | 4.27 |
| 11.09 | 1.16 | 11.59 | 6 19 | | | Vinţul de sus | | | 2.41 | | 2.00 | 4.20 |
| 11.31 | 11.40 | 12.29 | 6.57 | 8.17 | | Aiud . . . | | | 2.17 | 8.23 | 1.38 | 3.59 |
| 11.48 | 11.55 | 12.55 | 7.30 | 8.33 | sos. | Teiuș . . . | pl. | 3.36 | 1.55 | 8.06 | 1.17 | 3.38 |
| 12.05 | | 1.30 | | 8.38 | pl. | | sos. | 3.18 | 1.29 | | 12 57 | 3.06 |
| 12.33 | | 2.08 | | | | Crăciunel . . | | | 12.55 | | 12.32 | 2.40 |
| 12.47 | | 2.27 | | 9.09 | | Blașiu . . . | | 2.48 | 12.40 | | 11.59 | 2.26 |
| 1.18 | | 3.11 | | | | Micăsasa . . | | | 12.01 | | 11.28 | 1.54 |
| 1.34 | | 3.31 | | 9.42 | sos. | Copșa-mică . | pl. | 2.15 | 11.41 | | 11.10 | 1.35 |
| 2.13 | | 3.46 | | 9.44 | pl. | | sos. | 2.12 | 11.14 | | 11.05 | 1.01 |
| 2.32 | | 4.08 | | 9.59 | | Mediaș . . . | | | 10.55 | | 10.48 | 12.45 |
| 3.04 | | 4.45 | | 10.22 | | Elisabetopol . | | 1.40 | 10.21 | | 10 18 | 12.16 |
| 3.40 | | 5 27 | | 10.51 | | Sighișóra . . | | 1.06 | 9.42 | | 9.43 | 11.33 |
| 4.03 | | 6 12 | | 11.12 | | Hașfalĕu . . | | 12.52 | 9.12 | | 9.19 | 11.16 |
| 5.34 | | 7.50 | | 12.26 | | Homorod . . | | 11.54 | 7.45 | | 7.38 | 10.03 |
| 6.12 | | 8.37 | | 12.58 | | Agoștonfalva . | | | 7.02 | | 7.22 | 9.25 |
| 6.41 | | 9.07 | | 1.15 | | Apaţa . . . | | 11 11 | 6.36 | | 6.48 | 9.01 |
| 7.16 | | 9.40 | | 1.34 | | Feldióra . . | | | 5.58 | | 6.33 | 8.28 |
| 8.— | | 10.25 | | 2.09 | sos. | Brașov . . . | pl. | 10.10 | 5.08 | | 5.57 | 7.48 |
| 3.55 | | 11.— | | 2 19 | pl. | | sos. | 10.05 | 5.20 | | | 9.08 |
| 4.40 | | 12.26 | | 3 01 | | Timiș . . . | | 9.39 | 4.14 | | 5.20 | 8.28 |
| 5.10 | | 1 11 | | 3.31 | | Predeal . . | | 9.12 | 3.32 | | 4.14 | 8.01 |
| 12.00 | | 8 30 | | 9.30 | sos. | Bucurescĭ . . | pl. | 5.35 | 9.15 | | 3.32 | 3.15 |

### Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

| Tren mixt | Tren de persón. | Tren de persón. | Tren de persón | | | | Trenu de persón. | Trenu de persón. | Trenu de persón. | Trenu mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.30 | 8.10 | 3.11 | 10.59 | pl. | Cucerdea . . | sos. | 7.45 | 2.36 | 8.31 | 12.42 |
| 3 19 | 8.51 | 3.52 | 11.40 | | Ludoș . . . | | 7.02 | 1.58 | 7.38 | 9.59 |
| 4.12 | 9.37 | 4.37 | 12.26 | | Cipău . . . | | 6.28 | 1.19 | 6.55 | 11.01 |
| 5.12 | 10.27 | 5.26 | 1.14 | sos. | Oșorhei . . | pl. | 5.34 | 12.25 | 5.50 | 9.54 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 9 35 |
| 7.14 | 12.16 | 7.14 | | sos. | Regh.-săs. . . | pl. | | 7.54 | 3.30 | 8:05 |

### Ghiriș — Turda

| tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. | | tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11 — | 5.— | 10.21 | Ghiriș . . . . . . . | 5.05 | 10.30 | 3.20 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 5-20 | 10.41 | Turda . . . . . . . | 4.45 | 10.10 | 3.00 | 8.52 |

### Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

| tren de persón | Tren mixt | tren de persón. | tren mixt | | | | | tren mixt | Tren mixt | tren de persón | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4.45 | 11.55 | 7.10 | | pl. | Copșa mică . | sos. | 9.34 | 3.05 | 6.25 | 12.35 |
| 3.57 | 6.35 | 1.25 | 8.50 | 3 13 | | Ocna . . . | | 8.11 | 1 27 | 5.07 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.48 | 9.15 | 3 39 | sos. | Sibiiu . . . | pl. | 7.44 | 12.57 | 4.40 | 10.30 |
| | 4.34 | | 2.05 | | pl. | | sos. | 7.29 | Marța și Vinerea | | 8.57 |
| | 6.16 | | 3.58 | | | Avrig . . . | | 6.02 | | | 7.16 |
| | 8.42 | | 6.35 | | sos. | Făgăraș . . | pl. | 3.28 | | | 4.30 |

### Simeria (Piski) — Hunedóra

| tren mixt | tren mixt | tren mixt | tren mixt | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria . . . . . . | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna. . . . . . . | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12.20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra . . . . . | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Brașov — Zêrnești

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | | Brașov . . . . . . | 7.44 | 1.29 | |
| 10.28 | 6.36 | | Zêrneștĭ . . . . . . | 6.20 | 12.05 | |

### Mureș-Ludoș — Bistriţa

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.— | 9.10 | 4.20 | Mureș-Ludoș . . . . | 6.46 | 7.21 | Numai Vineré circulă |
| 5 03 | 10.28 | 5.35 | Zau . . . . . . . . | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | 12 41 | N. Marţa comunică | Ţagu-Budatelic . . . | Circulă numai Marţa | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie . | | 3.44 | 8.46 |
| 8 33 | 3.02 | | Lechinţa . . . . . . | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | 3.41 | | Ș.-Măghiăruș . . . . | | 2.01 | 6. 2 |
| 9.59 | 4 55 (Numai Lunia comunică.) | | Bistriţa . . . . . . | | 1.16 | 5 55 |

### Arad — Timișóra

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.25 | 5.— | | Arad . . . . . . . | | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.15 | 6.14 | | Vinga . . . . . . | | 9.42 | 3.01 | 10.11 |
| 8.01 | 1.10 | 7.39 | | Timișóra . . . . . | | 8.20 | 2.— | 9.10 |
| 12.47 | 8.47 | 12 27 | 5.10 | Seghedin. . . . . . | 6 05 | 2.30 | 10 05 | 2.15 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 2.15 | pl. Sibiiu . sos. | 7.10 | 9.20 |
| 5.42 | 2.27 | „ Selemberk „ | 6.57 | 9 07 |
| 6.06 | 2.51 | „ Cisnădie pl. | 6.36 | 8.46 |

### Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 3 22 | 11.08 | Sighișóra . . . | 9.51 | 5.32 |
| 3.54 | 11.48 | Hașfalĕu . . . | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-sĕcuesc. | 7.15 | 3.— |

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.